

Shelilat HaGolah, Names and Conversion

1. Vayikra Rabbah 32

רב הונא אמר בשם בר קפרא בשביל ד' דברים נגאלו ישראל ממצרים שלא שנו את שמם ואת לשונם ולא אמרו לשון הרע ולא נמצא ביניהן אחד מהן פרוץ בערורה לא שנו את שמן ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין לא היו קורין ליהודה רופא ולא לראובן לוליאני ולא ליוסף לסטיס ולא לבנימין אלכסנדר

2. Wikipedia: Hebraization of Surnames

The Hebraization of surnames (also Hebraicization (Hebrew: עברות, Ivrut, "Hebraization") is the act of adopting a Hebrew surname in exchange for their diaspora names. For many diaspora Jews who migrated to the Land of Israel, taking a Hebrew surname was a way to erase remnants of their diaspora experience and to assimilate into a new shared identity as Palestinian Jews (Jewish residents of Ottoman Palestine and Mandatory Palestine) and later as Israeli Jews (Jewish citizens of the independent State of Israel.) This phenomenon was especially common among Ashkenazi Jews, because many such families only acquired permanent surnames (rather than patronyms) when surnames were made compulsory by the November 12, 1787 decree by the Habsburg emperor Joseph II...

3. History

In the Yishuv

Among the Yishuv (the first to return to Eretz Yisrael—the Land of Israel), there was a strong feeling of sh'lilat ha'gola (Hebrew: שלילת הגולה "negation of the diaspora/Exile"), which often included the exchange of Diaspora surnames for purely Hebrew ones. Part of the Zionist movement was not only Aliyah it was also wanting to create an image of an Israeli Jew that would be different than the Yiddish speaking, shtetl living, and perceived weak Diaspora Jews, and these things were a significant part of the people of the First and Second Aliyot. Some of the immigrants of the First Aliyah (1882–1903) Hebraized their surnames, and the practice became widespread during the Second Aliyah (1904–1914). By Hebraizing the name, the foreign last name could be cast aside.

Jewish Agency booklet

This process started with individuals like Eliezer Ben-Yehuda (Perelman) and was adopted by the New Yishuv. Before the founding of the State of Israel, in 1944, the Zionist leadership and the Jewish National Council proclaimed it the "Year of naturalization and the Hebrew name". A special committee under the chairmanship of Mordechai Nembabi, the Jewish Agency adviser on matters of civilian defense, published a booklet which contained guidelines on the creation on new Hebrew surnames....David Ben-Gurion, the first Prime Minister of Israel, was committed to the use of the Hebrew language (he changed his surname from Grün to Ben-Gurion). He tried to convince as many people to change their surnames into "real" Hebrew ones...

Ben-Gurion, in an order to the Israel Defense Forces soldiers, wrote, "It is desirable that every commanding officer (from Squadron Commander to Chief of Staff) should change his surname, whether German, English, Slavic, French or foreign in general, to a Hebrew surname, in order to be a role model for his soldiers. The Israel Defense Forces must be Hebrew in spirit, vision, and in all internal and external expressions."

A binding order of the same issue was issued to the officials of the state in 1950, and particularly to those who represented the State abroad. A "Committee for Hebrew Names" was established to supervise the implementation of the order, whose task was to assist and advise the choice of a Hebrew name...

4. Supporters and opponents

The Hebraization of surnames provoked sharp controversy in the days of the Yishuv and also after the establishment of the State of Israel.

Supporters

...All rabbinic authorities encourage hebraizing first names (VaYikra Rabba 32, and Kor'ei Sh'mo, pp. 173–181), and some actively encourage last names, as well (Rabbi Shlomo Aviner (Resp. She'elat Shlomo VIII, 67-68), and even did so themselves: among them: Rabbis Menashe HaKatan (Klein), Maharam Schick, Shlomo Goren (Goronchick), Shaul Yisraeli (Israelite), Moshe Zvi Neria (Menkin), Shlomo Aviner (Langenauer).

5. Opponents : Moses Calvary in Between Sowing and Harvest, p. 339

... Our names are part—a significant part—of our history. Bearers of historical names are still alive and among us; the names of figures who mark our history—names like Sasportas or Benbenisti, Abrabanel or Don Yehia, Rappaport or Eibeschutz—there is no reason to delete the chronicle of our national life. Let us preserve the faith of our fathers also in our revival. Do not

betray our memories by radical action; and the text does not only relate to the famous: the variety in our names is a sign of our colorful history, a two-thousand year-old history, whose traces cannot be wiped out light-handedly.

6. Rabbi Shlomo Aviner <http://bit.ly/2FbQZ4t>

הרב שלמה אבינר

שאלה: עברות שם משפחה - האם זה רק דבר שמוותר לעשות, או שזה ראוי וצריך וחשוב כחלק מהשיבה ארצה והניתוק מהגלות וכו? האם לעשות זאת אף על פי ששאר האחים לא ישנו את שם המשפחה, והאם מותר לעשות זאת אם ההורים מקפידים?

תשובה:

יש מעלה לעברת את השם כדי שיהיו לנו שמות יהודיים, וידועים דברי המהר"ם שיק שהנושא שם גוי עובר על איסור מן התורה משום בחוקותיהם, שנאמר "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", שאין רשאים להידמות להם בשום אופן (שו"ת מהר"ם שיק י"ד קסט מובא בדרכי תשובה קעה יד), אך יש מקום לדון בדבריו ולחלק אם עושה כן במפורש כדי להידמות להם, או שעושה כן מסיבה אחרת. ומהרשד"ם כתב בפירוש לגבי אנוסי פורטוגל ששינו שמם היהודי לשם גוי, שגם אחרי שחזרו בתשובה מותר להם להשתמש בשם הגוי לאיזה צורך רשמי, כי כאן אינו אלא מידת חסידות להימנע (שו"ת מהרשד"ם חיו"ד ס' קצט). על כל פנים, מספרים על המהר"ם שיק עצמו שכאשר הייתה גזרה לקחת שם משפחה, בחר בשם ש"ק שהוא ראשי תיבות: שם ישראל קודש, כדי להדגיש שאיננו לוקחים שם גוי. העולה מדברים אלו, שוודאי יש ערך לשם יהודי ולא לשם גוי, אך אין בכך מצווה וחובה אלא מידת חסידות הנדחית מפני דבר אחר חשוב. אך מה שאין האחים האחרים משנים את שם המשפחה, אין נפקא מינא. אמנם לגבי הקפידא של ההורים הנה המהר"ק הכריע שאין חובה ליבוד אב ואם לגבי מה שאינו הנאה ממשיית להורים, וכן היא שיטת הרבה ראשונים (עיין ביאור הגר"א יו"ד ס"ק לו). וכן מביא המהר"ק בכגון דא שהרי אנו פוסקים משל אב ולא משל בן, והרי כאן מדובר על השם של הבן ולא של האב. יוצא שאין הבן חייב לשמוע להורים בזה, אך כמובן אם ישמע מקיים בזה מצווה. אולם אם הדבר חשוב לו מאוד, יוכל לעשות כרצונו. והדרך הטובה היא שיצרף את שני השמות, השם הלועזי הישן והשם העברי החדש, כך שבאופן זה הוריו לא יקפידו, וכן יכול להיות שבמשך הזמן יתרגלו לשם החדש ואפשר יהיה לוותר לגמרי על השם הישן.

על כל פנים, אם יהיו שני שמות לא ירגישו בכך ההורים בגידה וניתוק, ולדור הבא ודאי לא תהיינה בעיות והוא יירש רק את השם החדש.

- See <http://etzion.org.il/en/religious-life-during-holocaust-and-after-0> for R. Amital's comments

7. R. Goren on Conversion – הגיור בארץ ובחוף לארץ

היהדות באנגליה סוגרת בזמן האחרון, מסכיב לבעיה עקרונית, בדבר זהותם היהודית של ילדים. שאמנם התגירה בפני בית דין רבני בארץ, ואשר בתעודת הגיור של האם כותב "לתעודה זה אין תוקף בתור"ל". סעיף זה, שהוכנס ע"י כותב מאמר זה בתעודות הגיור שלנו בארץ, מעורר ויכוח סוער, באשר למשמעות ההלכתית של הסעיף והניסוחים שהביאו אותנו לקבוע מבלה זו בתעודות הגיור. מכיון שחתימת כותב מאמר זה מופיעה על תעודת הגיור בתוקף תפקידו כרב הראשי של ישראל, וכראש העדה החרדית בארץ, נתבקשתי לברר את צודי ההלכה של סעיף זה, המצוי בכל תעודת הגיור שהוצאו בשנות כהונתי כרב הראשי לישראל.

כבר הסברנו במאמר אחר שסביר להניח שאין מחלוקת עקרונית בין גישתו השלילית של התלמוד בבלי לגיור לבין גישה חיובית לגיור של התלמוד ירושלמי, היחס השלילי של התלמוד בבלי לגיור ולגרים נובע מתנאי המקום בו מגיירים, אם מדובר בבבל או בכל מקום אחר בתוך ארץ - שורכם נכרים, המתגיייר שם נשאר בחזק משפחתו הנכרית, וקיים חשש רציני שלא הגר או הגיורת ולא ילדיהם ינתקו עצמם מן המשפחה, מתגיהם ואידיהם ופולחנם, ימשיכו להיות כבני משפחה אחת קרובים ואוהבים זה את זה, וילדיהם יגדלו באוירה נכרית, לכן אין הגיור שם אמין ליהדות ולתורת ישראל.

אבל מי שמתגיייר בארץ ישראל, שרוכז הושביו יהודים גם לאחר תורבן הבית השני, כמו שמצינו בתלמוד ירושלמי במסכת דמאי (פ"ב הל"א), שרוב א"י נתונה בידי ישראל. המתגיייר בא"י הגר וגם ילדיו יתערב ביהודים וינתקו מכל וכל ממשפחתם הנכרית ומן ההווי הנכרי שלהם, ילדיהם גם לא ידעו שהם ממשפחה מעורבת, כאן הגיור אמין ומבטיח יותר מבחינת היהדות.

לכן יחסו של התלמוד בבלי שלילי לגיור ושל הירושלמי חיובי. ע"י הבחנה זו אפשר להבין את הברייתא במסכת גרים (פ"ד): "חביבה א"י שמכשרת הגרים", כי בא"י ישנה תקוה וקיים סיכוי טוב שהגרים ינתקו מעצמם מעברים וממשפחתם, ויחיו כאן כיהודים לכל דבר.

על יסוד הבחנה ברורה זו בין התלמוד בבלי לירושלמי, החלטנו בזמנו בלב כבוד להיענות לבקשות הגיור המרובות בארץ, וזאת לאחר שסיימו קורס למדעי התורה והמצוות במשך קרוב לשנה, ויקבלו עליהם עול מצוות, וכאשר יזכירו כי הם מחתנים להשאר בארץ ולחיות בה, שאם לא כן אינם אלא כספחת לישראל ומעבדים את המשיח.

כדי לתת תוקף להחלטות אלו הוסף בתוך תעודת הגיור הסיג שאין לתעודה תוקף בחו"ל, כפי שיטת שני התלמודים גם יחד.

באשר לגיורת שבלונדון, אם נכונות הן הידיעות, הרי היא הפרה את כל ההבטחות שלה לנו וחיללה את השבועה שגשבעה לשמור על מצוות התורה ולהשאר בארץ, וכמו כן היא הוציאה את תעודת הגיור במרמה כאשר הערימה על ההלכה היהודית שמכחה גייירו אותה. היא נישאה לכהן האסורה עליו, היא נישאה בטכס רפורמי והיא עוזבת את הארץ זמן קצר לאחר הגיור. איך היא יכולה לדרוש זכויות של יהודי כאשר השיגה את תעודת הגיור שלה בדרכים לא ישרות?

על יסוד כל האמור, יש לראות את התנאי שלנו בתעודת הגיור כמורדק ומחייב, הן מבחינת ההלכה והן מבחינה לאומית והיושר האישי.

Unity

8. The Incident of the Two Cooks [see Dr. Tzvi Tzameret appendix to *With Might and Strength*, the autobiography of Rabbi Shlomo Goren]

- 2 Religious cooks (33rd Battalion of the Alexandroni Brigade) refused to cook on Shabbat, July 31, 1948
- Convicted for insubordination, and heads shaved. Sent to military prison for a week, and when they appealed it was extended to 3 months.
- Rabbi Maimon resigned as Religious Affairs Minister – such an army is unfit to be a Jewish army.
- Protests in Bnei Brak, Ramat Gan, and Tel Aviv.

- Led to statement by Staff Maj. Gen. Yaakov Dori that the Military Rabbinate would address these kinds of issues.
9. **Separate Units or Integrated Units?** (as recorded by R. Goren, trans. in Tzameret article)
- Secular Aharon Sising of Mapam: “He was ready to put all the religious soldiers in separate companies, platoons, battalions, and divisions, and to give them everything they wanted, to let them pray all day, every day, all week long, to let them eat cholent all week long, and do whatever they wanted – on the condition that they let the non-religious soldiers do whatever they wanted.”
 - Religious parties: “All the religious cabinet ministers had voiced their uncompromising demand that the military order be issued, obligating the army to assign religious soldiers to religious units – so they could maintain the lifestyle in which they were raised, and could observe Shabbat, the Holidays, *kasbrut*, and everything else.”
 - Rabbi Goren: “What would the ramifications be of the religious soldiers being segregated in religious units? The result would be that the entire army wouldn’t observe religious precepts, wouldn’t eat kosher food, wouldn’t observe Shabbat and Holidays, wouldn’t have any synagogues. Only the few, special units that would be defined as religious have strictly kosher food, observe all the Shabbat laws, and have synagogues. Now that we had won the right to establish our own state, now that we had built the IDF, we had the right to demand that the entire army behave like a Jewish army.”
10. **R. Goren remembers this moment:** <https://www.youtube.com/watch?v=7y0kBb4ENFs>
- a. He adds that there could not be two armies, a religious and secular one.
 - b. Soldiers should be divided by skill in fighting, not religious outlook.

11. Ben Gurion

יש לנו עם אחד, צבא אחד, ומדינה אחת ולא ייתכן לפצל את הצבא לפי השקפות

We have one nation, one army, one state, and we cannot split the army based on outlook!

12. Why Rav Goren Matters: The Legacy of the Langers, Elli Fischer <http://bit.ly/2zJCDVw>

Status Quo VS. Halakhic State

In 1947, David Ben-Gurion reached an agreement, generally known “Status Quo” arrangement, with leaders of the Haredi Agudat Yisrael faction that would become the basis for religion-state relations in Israel. In exchange for Haredi willingness to present a unified front for the UN, Ben-Gurion made four concessions. Two of the concessions – educational autonomy and availability of kosher food in all government kitchens – accommodate halakhic observance without compelling it. A third concession, the Jewish Sabbath as the national day of rest, constrains citizens’ activity on Saturdays but does not compel it in any fundamental way. The fourth—that marriage and divorce would be controlled by religious (in context, this meant Orthodox) Jews—indeed limits citizens’ freedom to choose who and how to marry (as any marriage regime must, by definition) by subjecting it to the dictates of rabbinic law. In other words, the Jewish state would be particularly accommodating and respectful of Jewish observance, but with the exception of marriage and divorce, it would not be governed by *Halakha*.

Flexibility

13. R. Goren in Speech in 5/9/1966 with Ben Gurion and Dr. Nachum Goldman

בדור זה אנו זקוקים לגדולי תורה והלכה שתהיה להם גישה ממלכתית לבעיות, ויחס חיובי למפנה ההיסטורי בעם היהודי שחל עם הקמת המדינה....נצחיותה של התורה היא במרחב התימרון והאפשרויות הפתוחות לפני שומריה, חוקריה ומקיימיה. יש מאמר בתלמוד הירושלמי “אילו נתנה התורה חתוכה לא היתה לרגל עמידה, כדי שתהא התורה נדרשת מ”ט פנים טמא ומ”ט פנים טהור”. כלומר, אילו ניתנה התורה קבועה כמו קוד, כך תעשה וכך לא תעשה, לא היתה אפשרות לעמוד על הרגלים ולחיות על פיה, אלא ניתנה בצורה גמישה מ”ט פנים טמא ומ”ט פנים טהור, מ”ט פנים חייב ומ”ט פנים זכאי. בכל דור ודור יש חידושים של הדור הזה בתורה, אבל כל זה אך ורק במסגרת התורה, במסגרת ההלכה.

14. Ibid Fischer

Next, *Halakha* would have to be substantially revised in order to seamlessly integrate with the governing of the Jewish state. To that end, Rabbi Goren would offer unprecedented halakhic rulings, arguing that the Jewish state is a *sui generis* situation in which prior accepted rulings do not apply. For instance, though *Halakha* long forbade autopsies on Jewish corpses, Rabbi Goren permitted them on the grounds that:

It is inconceivable that the Jewish state would base its health system, which is vital for the nation and the state, on gentile corpses... It is inconceivable that we cannot find a halakhic way to maintain a high level of modern medicine by conducting autopsies on corpses of our own, as is done throughout the world.

15. Torat HaRefuah pages 235 (tran. <http://www.etzion.org.il/en/autopsies>)

והנה בנוגע לכלל הגדול בהלכות פיקוח נפש, שקבעו שתי צנורות הזהב, הלא הם הנודע ביהודה והחתם סופר, שלא נקרא פיקוח נפש אלא כאשר החולה לפנינו, ולא כאשר עלולה להתעורר בעתיד בעיה של פיקוח נפש. זהו הצייר שעליו סובבת השאלה החמורה שלנו. ונראה לומר

שאינן כוחו של כלל זה יפה אלא במקרים ובשאלות של הנודע ביהודה והחתם סופר, שם לא עמדה הבעיה של בריאות העם באופן כללי... אבל בנידון דידן, כאשר המדינה והעם אחראים למערך הרצוף של הרופאים בישראל, ולבריאות העם המתגורר במדינה, ואנו יודעים מראש שבעוד מספר שנים נצטרך מספר כזה וכזה של רופאים בעלי רמה גבוהה, כדי שנוכל להבטיח את בריאות העם, ואם לא נקיים את בתי הספר לרפואה נישאר ללא רופאים במדינה, וברור לנו שבלי ניתוח מתים בבתי ספר לרפואה לא נוכל להוציא מהם רופאים ראויים לשמם; זה נקרא שהחולה לפנינו, מאחר שהמדינה היהודית אחראית לבריאות האוכלוסיה וחיבת לתכנן את השירותים שלה לטווח ארוך"

Regarding the great rule of the laws of piku'ach nefesh, established by the two "golden pipes", i.e., the Noda Biyehuda and the Chatam Sofer, that it is only considered piku'ach nefesh, when there is a sick person before us, and not when it is possible that a problem of piku'ach nefesh will arise in the future. This is the hinge upon which our difficult question revolves. It seems that this rule is only valid in the cases and questions presented to the Noda Biyehuda and the Chatam Sofer, where the problem of the health of the nation in general was not a factor... But in our case, when the state and the nation are responsible for the continuity of medical service in Israel, and for the health of the people living in the country, and we know from the outset that in another few years we will need a certain number of doctors of high caliber, in order to ensure the health of the people, and if we do not maintain medical schools, the country will be left without doctors, and it is clear to us that without autopsies performed in medical schools we will not be able to produce doctors worthy of that name - this is called that the sick person is before us, since the Jewish state is responsible for the health of the population and must plan its services for the long term.

16. In the Video above, Ben Gurion praised R. Goren for recognizing that halachah could not always function (the same way?) in the modern state.:

17. The Langer Affair: *ibid* – The Case that Shook the Halakhic World

The greatest threat to rabbinic control over personal status issues since the state's founding was undoubtedly the "Brother and Sister Controversy." Siblings Hanokh and Miriam Langer were born to a woman who had left her first husband without a Jewish divorce. The children of such a union are *mamzerim* (lit. bastards) halakhically and thus forbidden to marry Jews. Over several years, various state rabbinical courts confirmed that the Langers are *mamzerim* and could not marry. Finally, at the highest rabbinical court of appeals, Rabbis Yosef Shalom Elyashiv, Ovadia Yosef, and Shaul Yisraeli—leading rabbinic figures in the Haredi, Sephardic, and religious-Zionist camps respectively—upheld the ruling.

Understandably, it was unconscionable to many Israelis that two Jewish citizens, who had served in the IDF, would not be permitted to marry. In the ensuing outrage, Defense Minister Moshe Dayan threatened to institute civil marriage if a halakhic solution was not found, and one Knesset faction even proposed such a law, precipitating a coalition crisis. Senior politicians, up to Prime Minister Golda Meir, pressured the rabbis for a resolution.

Rabbi Goren, then chief rabbi of Tel Aviv, entered the fray by proposing a resolution: The mother's first husband, a convert, was not really Jewish, so the first marriage is not recognized by *Halakha* and the children were not born out of wedlock. He supported his contention with two arguments: there was no documentary evidence that the first husband had converted, and that even if he had undergone the conversion procedure, his lack of subsequent observance rendered the procedure meaningless. He presented his proposal to Sephardic Chief Rabbi Yitzhak Nissim, but it did not result in a review of the case.

No matter. The terms of the incumbent chief rabbis were about to expire. Though the election procedures heavily favored the incumbent, Religious Affairs Minister Zerah Warhaftig, a proponent of Rabbi Goren's candidacy, altered the make-up of the voting body to ensure that Rabbi Goren was elected Ashkenazic Chief Rabbi. Within a month, Rabbi Goren permitted the Langers to wed their fiancés. His ruling was not immediately published, and though he claimed that nine other rabbis signed onto his permit, their names were not released, ostensibly to protect them.

The circumstances looked suspicious. It seemed that Rabbi Goren had worked out a deal. The election rules would be changed to ensure that he be made chief rabbi, and he would resolve the Langer case. There is no reason to doubt the sincerity of Rabbi Goren's belief that he found a solution to the case, to suspect that he subverted *Halakha* to political expedience, or to call his rabbinic bona fides into question.

Tanach

18. 1 Shmuel 31:3-4

וְתִכְבַּד הַמֶּלֶכְמָה אֶל־שָׂאוֹל וַיִּמְצְאוּהוּ הַמּוֹרִים אֲנָשִׁים בְּקֶשֶׁת וַיַּחַל מְאֹד מֵהַמּוֹרִים: וַיֹּאמֶר שָׂאוֹל לְנִשְׂאָ כְלָיו שְׁלֵף חַרְבְּךָ | וְדַקְרְנִי בָּהּ פְּרִיבּוֹאוֹ הַעֲרִלִים הָאֵלֶּה וְדַקְרְנִי וְהִתְעַלְלֵרְבִי וְלֹא אָבָה נִשְׂאָ כְלָיו כִּי יָרָא מְאֹד וַיִּקַּח שָׂאוֹל אֶת־הַחֶרֶב וַיַּפֵּל עָלֶיהָ:

19. Based on this and Masada, R. Goren issued his controversial position, encouraging soldiers to commit suicide rather than be captured. <http://www.daat.ac.il/daat/kitveyet/mahanaim/gvurat-2.htm>, under limited circumstances (they will face torture, humiliation, etc.)

20. Ben Gurion, while not religious, wanted to return to the Tanach: "Our generation is not acquainted with the Bible, the greatest masterpiece of the Hebrew people up to this very day." Hence, Tanach study is part of the general education in Israel.